26/03/2023

Οι άγιοι της Ρόδου – Η Σύναξις των εν Ρόδω Αγίων

/ Επικαιρότητα

Κάθε χρόνο την Δ’ Κυριακή των Νηστειών τιμάται η εορτή της ιεράς συνάξεως πάντων των εν Ρόδω Αγίων. Η εν λόγω εορτή θεσπίστηκε και τελέσθηκε για πρώτη φορά στον Καθεδρικό Ιερό Ναό του Ευαγγελισμού της Υπεραγίας Θεοτόκου το 2009 και έκτοτε τιμάται κάθε χρόνο.

- *Της Δέσποινας Σωτηρίου*

Την ίδια ημέρα τελείται και το μνημόσυνο των **αοιδίμων Μητροπολιτών Ρόδου, των κεκοιμημένων ιερέων, Διακόνων και Μοναχών της ιεράς Μητροπόλεως** , των ευεργετών της **ορθοδόξου κοινότητας Ρόδου** και των ευεργετών της **Εκκλησίας**.

«Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, Μνήμη ἐπιτελοῦμεν πάντων τῶν ἐν Ῥόδῳ Ἁγίων, ἤτοι, τῶν Ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων Παύλου (29 Ιουνίου) καὶ Σίλα (30 Ιουλίου)· τῶν Ἱεραρχῶν Εὐφροσύνου, Ἑλλανίκου, Θεοδοσίου καὶ Ἰσιδώρου· τῶν Μαρτύρων Φανουρίου τοῦ νεοφανοῦς (27 Αυγούστου), Κλήμεντος καὶ Ἀγαθαγγέλου (23 Ιανουαρίου)· τῶν Νεομαρτύρων Εὐθυμίου Ἐπισκόπου αὐτῆς γενομένου (9 Αυγούστου), Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (27 Ιουνίου), Κωνσταντίνου τοῦ Ὑδραίου (14 Νοεμβρίου), Νικήτα τοῦ Νισυρίου (21 Ιουνίου) καὶ Μαλαχία τοῦ Λινδίου (29 Σεπτεμβρίου), καὶ τοῦ Ὁσίου Μελετίου, τοῦ ἐν Ὑψενῇ (12 Φεβρουαρίου).»

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος α΄. Τῆς ἐρήμου πολίτης.
Τοὺς ἐν Ῥόδῳ Ἁγίους, ἐν ᾠδαῖς εὐφημήσωμεν, ὡς τῆς εὐσεβείας κρηπίδας, καὶ φωστῆρας τῆς πίστεως· Χριστῷ γὰρ παρεστῶτες τῷ Θεῷ, πρεσβεύουσιν αὐτῷ ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ παρέχουσι τῆς χάριτος δωρεάς, τοῖς πόθῳ ἀναβοῶσι· Δόξα τῷ θαυμαστώσαντι ὑμᾶς, δόξα τῷ μεγαλύναντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι δι᾽ ὑμῶν, πᾶσιν ἰάματα.

Κοντάκιον

Ἦχος δ΄. Ἐπεφάνης σήμερον.
Τῶν Ἁγίων σήμερον, τῶν ἐν τῇ Ῥόδῳ, οἱ πιστοὶ τελέσωμεν, τὴν παναγίαν ἑορτήν, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκβοήσωμεν· Ὑπὲρ τῆς νήσου, Χριστὸν ἱκετεύετε.

Μεγαλυνάριον

Δεῦτε οἱ ἐν Ῥόδῳ πάντες πιστοί, τιμήσωμεν ὕμνοις, τὴν χορείαν τὴν θαυμαστήν, τῶν διαλαμψάντων, Ἁγίων ἐν τῇ νήσῳ, ὡς ταῖς αὐτῶν πρεσβείαις, περιφρουρούμενοι.

Διαβάστε την ομιλία που εκφώνησε ο αρχιμανδρίτης Νεκτάριος Πόκκιας στον Ιερό Καθεδρικό Ναό του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου κατά τον πρώτο εορτασμό της συνάξεως των εν Ρόδω Αγίων την Δ’ Κυριακή των Νηστειών στις 29 Μαρτίου του 2009:

Οι Άγιοι της Ρόδου (29-03-2009)

Πνευματικό πλούτο συνδυασμένο με προσευχή, αγρυπνία, σεμνότητα και εγκράτεια αποδίδει ο ιερός υμνογράφος στον σήμερα λαμπρώς εορταζόμενο Όσιο Ιωάννη τον Σιναίτη τον συγγραφέα της Κλίμακος των αρετών, καθώς ευρισκόμενοι στην Δ’ Κυριακή των Νηστειών οδεύουμε προς το τέλος της πιο κατανυκτικής, της πιο κοπιώδους αλλά και της πιο γλυκιάς περιόδου. Της Αγίας και Μεγάλης

Τεσσαρακοστής.

Σεβασμιώτατε Πάτερ και Δέσποτα, σεβαστοί πατέρες, εντιμότατοι άρχοντες, ουρανόφθογγο εκκλησίασμα.

Μετά την βακτηρία και τη στήριξη που μας παρείχε ο τίμιος και ζωοποιός σταυρός την προηγουμένη Κυριακή, η Εκκλησία μας σήμερα, φέρνει στη μνήμη μας τον μεγάλο ασκητή και Όσιο Ιωάννη τον Σιναίτη κάνοντας ιδιαίτερη μνεία στο ακαταγώνιστο όπλο της προσευχής, καθώς όλοι εμείς ως αθλητές στον πνευματικό στίβο έχουμε ανάγκη ενισχύσεως. Ορθά χαρακτηρίστηκε ως δεύτερος Μωϋσής διότι όπως ο Μωϋσής έγινε θεόπτης και αξιώθηκε με προσευχή και νηστεία να εισέλθει στο θείο γνόφο και να ομιλήσει με τον Θεό, έτσι και ο Ιωάννης ύστερα από την κάθαρση της καρδιάς του, αξιώθηκε να χαράξει τις πλάκες της πνευματικής αναβάσεως ή αλλιώς την κλίμακα των αρετών. Εστιάζοντας την μελέτη του σε θέματα ιδιαιτέρως πνευματικά όπως την προσευχή, την υπακοή, την ησυχία, την αοργησία, την μετάνοια κ.ά. αναπτύσσει τις σκέψεις του όχι με μονομέρεια και αυτονομία αλλά μέσα σε μία ολότητα. Αυτή άλλωστε είναι και η μέθοδος της Εκκλησίας μας στην μακραίωνη ιστορική της πορεία. Βλέπει τα πάντα όχι μονομερώς και αποσπασματικά διότι κάτι τέτοιο είναι αποβλητέο και συνιστά αίρεση, αλλά σε μία αδιάσειστη ενότητα.

Και στο Ευαγγελικό όμως ανάγνωσμα που ακούσαμε σήμερα, οι μαθητές ευρισκόμενοι στους πρόποδες του όρους, δίνουν σκληρή μάχη. Παλεύουν με τα δαιμόνια. Μπροστά τους ένας δαιμονισμένος νέος αφρίζει κι ένας πατέρας γονατιστός τους ικετεύει. Αγωνιούν, ιδρώνουν, προσπαθούν, καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να βγάλουν το δαιμόνιο. Δεν τα καταφέρνουν όμως διότι δεν έχουν την θεϊκή βοήθεια. Όταν ο Χριστός κατέρχεται στο στίβο της μάχης, αμέσως τα πράγματα αλλάζουν. Το θαύμα γίνεται: «τό πνεῦμα τό ἄλαλον καί κωφόν, ἐγώ σοι ἐπιτάσσω, ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καί μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν». Αυστηρή αλλά και επιτιμητική η φωνή του Χριστού είναι αρκετή για να ελευθερωθεί ο νέος από το δαιμόνιο. Τί παρατηρούμε στην ευαγγελική περικοπή; Ένα συνδυασμό αγώνα και αγωνίας, προσπαθείας και προσευχής. Πονούσαν οι μαθητές για το κατάντημα του νέου, όπως πονούμε κι εμείς σήμερα για το κατάντημα της σημερινής νεολαίας που παραστρατεί, που έχει απομακρυνθεί από την Εκκλησία, που γεύεται ψεύτικους γήινους παραδείσους, που αλληθωρίζει σε αρτισύστατες ιδεολογίες, που χάνει τον ορθό προσανατολισμό της, που κωφεύει στην παντοδυναμία του Θεού και στη βοήθεια που μπορεί να προσφέρει η προσευχή. Οι μαθητές βρέθηκαν σε δύσκολη θέση και ζήτησαν τη βοήθεια του Θεού. Δεν πρέπει να ξεχνάμε κι εμείς ότι η βοήθεια του Θεού έρχεται από την πολλή και καρδιακή προσευχή μας, από τη θερμή ικεσία, την άσκηση και τη

νηστεία Το λέει ο αψευδής λόγος του Χριστού μέσα από το Ευαγγέλιο: «τοῦτοτό γένος ἐνοὐδενί δύναται ἐξελθεῖνεἰμήἐνπροσευχῇκαί νηστεία».

Η σημερινή όμως Κυριακή έχει και μία άλλη ιδιαιτερότητα. Για πρώτη φορά με την ευγενική σας πρωτοβουλία Σεβασμιώτατε, τιμούμε εν ἑνί στόματι καίμιᾷκαρδίᾳ όλους τους Αγίους που γεννήθηκαν, έζησαν ή μαρτύρησαν στο μυροβόλο και αγιοτόκο νησί μας. Και αυτό ως γεγονός αποτελεί άλλη μία πολύτιμη βακτηρία και άλλο ένα πνευματικό ανέβασμα πριν την τελική ευθεία της συναντήσεώς μας με τον αναστημένο Χριστό κατά την εορτή των εορτών και την πανήγυρη των πανηγύρεων που είναι η εορτή του Πάσχα. Δίκαιος λοιπόν ο έπαινος προς εσάς Σεβασμιώτατε αλλά και φανερή η ευεργεσία σε όλους εμάς που καλούμαστε ως γνήσια τέκνα τέτοιων ηρωικών Αγίων να εντρυφήσουμε στο βίο τους, να μάθουμε την πολυκύμαντη δράση τους και να τους εισαγάγουμε στη ζωή μας ως ένα σταθερό αποκούμπι και ως μία ανεξάλειπτη ελπίδα σε έναν κόσμο χρεωκοπημένο, κατά γενική ομολογία κρίσεως αξιών και ιδανικών.

Καυχώμεθα για τον Πρώτο μετά τον Ένα, τον Απόστολο των εθνών Παύλο, που κατά την Γ΄ Αποστολική περιοδεία του αποβιβάστηκε στο λιμανάκι της Λίνδου και τα άγια βήματά του ιχνηλάτησαν και αγίασαν την περιάκουστη Ρόδο μας. Νωπές είναι ακόμη οι μνήμες όλων μας από το πέρασμα των προκαθημένων των Ορθοδόξων εκκλησιών και όλως ιδιαιτέρως του Οικουμενικού μας Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, που τον περασμένο Οκτώβριο η ευλογητή τους επίσκεψη στο νησί μας έγινε αφορμή πνευματικής χαράς και ανεκλαλήτου ευφροσύνης. Πρέπει να τιμούμε τον Θεόσοφο και Θεοκήρυκα Απόστολο Παύλο εκ του ουρανοφθόγγου στόματος του οποίου, οι πρόγονοί μας ευσεβείς Ρόδιοι αφουγκράστηκαν το λυτρωτικό σταυροαναστάσιμο μήνυμα και την σωτήρια υγιαίνουσα διδασκαλία του ιερού μας Ευαγγελίου.

Καυχώμεθα για τον Πολιούχο μας Άγιο Φανούριο που με την αποκάλυψη της Εικόνας του αγίασε το νησί μας και με τα πολυάριθμα θαύματά του αγαπήθηκε και τιμήθηκε από το πλήρωμα της τοπικής μας εκκλησίας. Έχουμε την ευλογημένη συνήθεια να επικαλούμαστε τον Άγιο Φανούριο όταν χάνουμε κάποια αντικείμενά μας. Ο Άγιος ανταποκρίνεται πάντοτε θετικά και γρήγορα. Μπορούμε όμως να τον επικαλούμαστε και για θέματα σχετικά με την πνευματική μας πρόοδο. Να μας φανερώνει περισσότερη πίστη, περισσότερη ελπίδα, περισσότερη αγάπη, περισσότερη διάθεση μετανοίας και συντριβής.

Καυχώμεθα για τον νεομάρτυρα Κωνσταντίνο τον Υδραίο που μαρτύρησε στο νησί μας, υπομένοντας και αυτός φρικτά βασανιστήρια και ομολογώντας ευθαρσώς την πίστη του παρά την νεαρή του ηλικία μπροστά στον τρομερό διοικητή της Ρόδου. Το Άγιο λείψανό του, πηγή αγιασμού και ευλογίας φυλάσσεται έως σήμερα στον

ιερό Ναό των Εισοδίων της Θεοτόκου στο Νιοχώρι και έχουμε την ευλογία και την ευκαιρία σήμερα να το ασπασθούμε και να λάβουμε ενίσχυση και δύναμη.

Καυχώμεθα για τον οσιομάρτυρα Μαλαχία τον Λίνδιο ο οποίος διακονώντας τα πανάγια προσκυνήματα στην Αγία γη, αγωνίστηκε με νηστείες, αγρυπνίες και προσευχές. Αρνούμενος να αλλαξοπιστήσει εμαρτύρησε, υπομένοντας με ανδρεία και καρτερία τα φρικτά βασανιστήρια και λαμβάνοντας το στέφανο του μαρτυρίου.

Καυχώμεθα για τον νεομάρτυρα Νικήτα τον Νισύριο ο οποίος όταν εξισλαμίστηκε ήλθε στη Ρόδο, όπου και έμεινε μέχρι να πάει στη Χίο για να μαρτυρήσει. Εδώ οπλίστηκε με γενναιότητα και καρτερία για να μην λιποψυχήσει μπροστά στο μαρτύριο, ένεκα του νεαρού της ηλικίας του.

Καυχώμεθα για τον όσιο Μελέτιο τον κτίτορα της Ιεράς Μονής Παναγίας της Υψενής, τον καταγόμενο από τη Λάρδο, τον άνθρωπο της προσευχής, της ελεημοσύνης και της φιλανθρωπίας που αδίκως συκοφαντήθηκε και ξεψύχησε μπροστά στο Δεσπότη ο οποίος αναγνώρισε την αγιότητα του ανδρός και τον εκήδευσε με μεγάλες τιμές. Η αγία κάρα του την οποία σήμερα μεταφέραμε από την Υψενή εδώ στον Καθεδρικό Ναό του Ευαγγελισμού ως πηγή ευλογίας, είναι ο πολύτιμος πνευματικός πλούτος της Μονής αλλά και κατ’ επέκταση όλου του νησιού μας.

Καυχώμεθα όμως και για Αγίους Πατέρες και Επισκόπους που αγωνίστηκαν σε δυσχείμερους καιρούς και κράτησαν αναμμένη τη δάδα της πίστεως προσπαθώντας συγχρόνως να κρατούν υψηλό και το φρόνημα ενός λαού που στέναζε κάτω από πολύχρονη σκλαβιά. Οι Πατέρες Ευφρόσυνος, Ελλανόδικος, Θεοδόσιος ο Α΄ και Ισίδωρος πήραν μέρος στις Οικουμενικές συνόδους και πολέμησαν με σθένος για την προάσπιση του ορθού δόγματος. Αντέταξαν την ορθή διδασκαλία και διαφύλαξαν τον άραφο χιτώνα της ενότητας. Με γνήσιο εκκλησιαστικό φρόνημα έδωσαν την μαρτυρία και την παρουσία του αγιοτόκου νησιού μας ανά την Οικουμένη.

Η Ρόδος μας λόγω της σπουδαίας θέσεως που ανέκαθεν κατείχε ως σταυροδρόμι λαών και πολιτισμών έγινε τόπος διέλευσης και πολλών άλλων Αγίων. Το πέρασμά τους αλλά και η δράση τους μαζί με τη συναναστροφή τους με Αγίους γεροντάδες και ασκητές της εποχής, συνέτειναν στην κατά Θεόν τελείωσή τους. Αναφέρουμε χαρακτηριστικά τον Άγιο Γρηγόριο το Θεολόγο ο οποίος ναυάγησε στο νησί μας, τον Άγιο Ιωάννη τον Ελεήμονα ο οποίος είδε όραμα, τον Άγιο Κύριλλο Πατριάρχη Αλεξανδρείας, τον Άγιο Αυξίβιο Κύπρου, τον Άγιο Πατριάρχη Αλεξανδρείας Μελέτιο Πηγά, τους Αγίους Μάρτυρες Κλήμη και Αγαθάγγελο που λειτούργησαν εδώ στην Ρόδο επί Επισκόπου Φωτεινού, τον Άγιο Πορφύριο Επίσκοπο Γάζης που

ήλθε στο νησί μας για να συμβουλευτεί έναν Άγιο ασκητή και να ακολουθήσει πιστά τις πνευματικές οδηγίες του, τον Άγιο Μητροπολίτη Ευθύμιο-πρώτο Επίσκοπο μετά την κατάληψη της Ρόδου από τους Οθωμανούς- ο οποίος απαγχονίστηκε ως υποκινητής επαναστατικού κινήματος και ο τάφος του οποίου σύμφωνα με περιηγητές έγινε πηγή θαυμάτων έχοντας μάλιστα και το χάρισμα της ιάσεως από την βαριά νόσο της ελονοσίας.

Όλοι αυτοί και ακόμη τόσοι άλλοι άγνωστοι σε μας Ιεράρχες, με την πολύπτυχη δραστηριότητα και συμβολή τους, ως μπροστάρηδες ενός λαού που αιώνες καταπιεζόταν, βοήθησαν στην ανύψωση του φρονήματος και καλλιέργησαν ευάλωτες συνειδήσεις που παρέμειναν όμως αδούλωτες. Όταν ο λαός στέναζε κάτω από την Τουρκική τυραννία που ήταν τόσο ανάλγητη και τόσο άτεγκτη προσπαθούσαν να μην σβήσουν την ελπίδα. Συνδύαζαν την Ανάσταση του Χριστού με την Ανάσταση του γένους, και όχι λίγες φορές τα κηρύγματά τους αφυπνιστικά όπως ήταν είχαν διττό χαρακτήρα θρησκευτικό και εθνεγερτικό. Δεν θα πρέπει στο σημείο αυτό να παραλείψουμε και το ότι στα δύσκολα χρόνια η σκέπη και η προστασία του σεπτού κέντρου του Οικουμενικού μας Πατριαρχείου ήταν φανερή σε όλους. Ως κιβωτός σωτηρίας και ως ευσεβής πηγή του γένους το άσβεστο Φανάρι της αληθείας του Χριστού τροφοδοτούσε τον λαό με δύναμη ώστε να μένει σταθερός και εδραίος στην αγία κληρονομιά των πατέρων του. Ενθυμούμεθα κοντά στους αγίους Ιεράρχες και τους ταγούς της εκπαίδευσης, τους δασκάλους και εκπαιδευτικούς που ενστάλαξαν στο λαό ελπίδα και αισιοδοξία. Αλλά και τους ευεργέτες της Ορθοδόξου κοινότητος που ανέλαβαν να διαφυλάξουν και να επαυξήσουν το μορφωτικό αγαθό της παιδείας. Γι αυτό σήμερα με το μνημόσυνο που θα επακολουθήσει μαζί με το μνημόσυνο των αδελφών μας Κυπρίων αγωνιστών, θα αποτίσουμε ένα ελάχιστο φόρο τιμής σε όλους αυτούς και θα πούμε ένα κατάβαθο, νοερό ευχαριστώ.

Πριν λίγες μέρες εορτάσαμε την εθνική μας παλιγγενεσία. Θυμηθήκαμε τους ήρωες μας, η θυσία των οποίων μας χάρισε τη πολυπόθητη λευτεριά. Ως τοπική εκκλησία χρέος ιερό έχουμε να τιμήσουμε και όλους αυτούς τους αναρίθμητους Αγίους που μας χάρισαν την πνευματική λευτεριά. Η Ρόδος μας δεν πρέπει να είναι μόνο γνωστή ως η πατρίδα του Διαγόρα, ως το νησί των Ιπποτών, ως το κοσμοπολίτικο κέντρο, ως ο αγαπημένος προορισμός των περιηγητών από κάθε γωνιά της γης αλλά πρέπει να γίνει και το δυναμικό νησί της Ορθοδοξίας όπως άλλωστε από αυτόν εδώ το Ναό το βροντοφώναξε ο Οικουμενικός μας Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος τον περασμένο Οκτώβριο. Είναι καιρός να γίνει και η προβολή της πνευματικής Ρόδου, της Ρόδου των Αγίων και των ηρώων. Της Ρόδου του υψαύχενος λαού που αντιστέκεται στις σύγχρονες συνθήκες ζωής και στις πολυάριθμες ιδεολογίες. Της Ρόδου που γνωρίζει να τιμά τους Αγίους της.

Σεβασμιώτατε Πάτερ και Δέσποτα.

Πάλιν και πολλάκις, ου κρύπτομεν την ευεργεσίαν. Σας ευχαριστούμε για την πρωτοβουλία σας αυτή να εορτάσουμε με ιδιαίτερη λαμπρότητα ότι πιο πολύτιμο έχουμε. Τους Αγίους μας. Στα ίχνη τους καλούμαστε να βαδίσουμε. Τη ζωή τους να μάθουμε. Τις εορτές τους να τιμήσουμε. Βιβλία να συγγράψουμε. Ναούς στη μνήμη τους να ανεγείρουμε.

Είμαι βαθύτατα πεπεισμένος ότι από σήμερα θέτουμε το πρώτο αλλά σταθερό λιθαράκι τιμής και αναγνώρισης τους, πρωτίστως μέσα στην καρδιά μας. Επιθυμία όλων μας είναι, εσείς μπροστάρης και εμείς ακολουθούντες, να αναδείξουμε-έτι περαιτέρω-αυτόν τον πνευματικό πλούτο και αυτόν τον ανεκτίμητο θησαυρό της Ρόδου μας. Οι καιροί αναμφίβολα για ένα τέτοιο εγχείρημα είναι δύσκολοι. Η πολυπολιτισμικότητα ένας επικίνδυνος και ύπουλος εχθρός. Δεν πτοούμεθα όμως. Η επιστροφή στις ρίζες μας είναι το ανάχωμα, η προσδοκία και η ελπίδα μας.

Άλλωστε η Εκκλησία είναι πάντοτε ο φορέας της ελπίδος και ο εγγυητής της πολιτισμικής ταυτότητας του λαού μας. Δηλαδή των αξιών ζωής που οι γενεές ανθρώπων, ηρώων και Αγίων δημιούργησαν σ’ αυτό τον τόπο. Ας γίνουμε οι πιστοί συνεχιστές τους και ας έχουμε πάντα στη ζωή μας ως πρότυπο και ως καύχηση εν Κυρίω το φωτεινό, σωτήριο και αγιαστικό παράδειγμά τους.